AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 23-čias | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., BIRŽELIO (JUNNE) 7-tą, 1930 M. | Kaina 5 Centai | Vol. XV

Lietuva Kviečiama Prisidėt Prie Europos Sąjungos

Lietuvos Keleivis praneša, kad pabaigoj gegužės mėnesio Francuzų pasiuntinys Kaune įteikė Lietuvos Užrubežių Ministeriui Dr. Zauniui Prancuzijos Užrubežių Ministerio Briando Užklausimus del Paneuropos (visų Europos Valstybių Sąjungos).

Lietuvos vyriausybė prašoma paduot savo nuomonę del Paneuropos klausimo, kurią kartu su kitų šalių atsakymais svarstys visos Europos valstybių konferencija, kuri susirinks rugsėjo mėnesyje, vienu laiku su Tautų Sąjungos visų narių suvažiavimu.

Paneuropos arba suvienytų Europos valstybių klausimas nebe toks naujas. Šita mintis yra jau kilusi pieš 10 metų ir tuomet susidarė burelis Europos politikų, kurie susispietė į kruvą ir kiek galėdami platino Europos susivienijimo klausimą. Labai didelis suvienytos Europos pritarėjas buvo ir mirusis Vokietijos užrubežių ministeris Stresemann.

Tikrai tarp atskirų valstybių del Suvienytos Europos klausimo jau buvo pradėta kalbėt 1929 m. rugsėjo mėnesyje Tautų Sąjungos posėdžiuose. 1929 m. 9 rugsėjo įvykusiame posėdyje, kuriame dalyvavo 27 Europos valstybės. Tapo plačiai apkalbėta Suvienytų Europos valstybių klausimas ir nutarta, kad tokia Sąjunga reikalinga. Tuomet Francuzijos atstovai buvo užduota, išdirbt planą, ant kurio butų galima pradėt derėjimus del Europos Susivienijimo.

Dabar Francuzijos užrubežių ministeris Briandas ir išdirbo tokį planą, kurį jis patiekė visoms Europos valstybėms. Kaip žinome, Briandas yra vienas karščiausių pritarėjų Suvienytos Europos klausimu.

Briando Europos valstybėms paduotame užklausime betgi nėnumatoma iš karto sudaryt tvirtą Europos Valstybių Sąjunga, bet nurodoma tik patys pirmieji žingsniai prie Susivienijimo. Susvienijimas iš pradžių tik visai silpnais ryšiais bus sudaromas, iš kurio pamažėl turi išsivystyt viena Suvienytų Europos Valstybių Valstybė. Visas Briando raštas suskirstytas 4 punktais.

Pirmame punkte nurodoma į reikalingumą sutarties, ant kurios galėtų remtis visų Europos Valstybių Sąjunga. Prisidedančios prie sąjungos valstybės turi pasižadėt laiks nuo laiko susirinkt pasitarimams, kad aptarus visokius reikalingus klausimus. Kiek galint visi Europos valstybių politiniai klausimai turi but aptariami bendruose posėdžiuose, nes per tai busią atsiekiama didesnės vienybės.

Antrame punkte aptariama, kokiu budu turi eit pats tvarkymas ir kokios valdybos turi but įsteigtos. Kaipo aukščiausia valdžia numatomą Europos valstybių konferencija, kurioje savo Atstovus turi siųst visos Europos valstybės, kurio priklauso Europos Valstybių Sąjungai. Kad išvengus kokių nors ginčų, pirmininkas šitoje konferencijoje turi but kasmet naujai renkamas. Kita jau viską tvarkančioji valdyba, tai turi but tam tikra politinė komisija. Į šitą komisiją turi įeit Skaičius prikomisiją turi įeit skaičius priatstovai. Ir šitoj konferencijoj pirmininkas kasmet turi but pakeičiamas.

Svarbiausias šitos komisijos uždavinių turėtų but, išdirbti naudugnus planai, kuriais klausimais butų galima valstybių, kurie vestų prie artesnio draugavimo.

Trečias ir ketvirtas punktas maždaug papildo antrąjį. Ten plačiau aptariama, kokiais budais galima atsiekt didesnio suartinimo tarp Europos valstybių.

Gale dar nurodoma, kad Europos Sąjunga nieku budu negali užgaut atskirų prie sąjungos prisidėjusių valstybių nepriklausomybę. Francuzijos valdžia prašo, kad iki 15 dienos birželio visos norinčios prisidėt prie sąjungos valstybės, duotų savo atsakymus į patiektus užklausimus.

—o—

96,700 KOLEKTYVIŲ UKIŲ SOVIETUOSE

Maskva—(FP)—96,700 kolektyvių ukių tapo įsteigta Sovietų Rusijoj. Apie 25,000,000 darbininkų iš visų laukų susispietė prie jų įskaitant taipgi inžinierius, daktarus ir žurnalistus.

Sharkey Ketina Sumušt Schmellingą

Orangeburg, N. R. Sharkey čia ruošiasi prie didelių kumštynių. Kasdien jis kumščiuojasi per penkis raundus su partneriais ir pabaigia su dviemi raundais šešėlio kumščiavimosi. Sharkey sveria truputį mažiau negu 200 svarų, nes kasdien dirba karštoje saulėje lauke. Seni kumštininkai tvirtina, jog Sharkey dabar esąs geriausiame fiziškame padėjime ir kad jis bile kumštininką galėtų sumušt.

Amerikonų laikraščiai dabar pilni apie Sharkey. Aprašo jo visą gyvenimą. Kaikurie teisingai, bet yra korespondentų, kurie peržengia teisybę. Vienas korespondentas Hype Igol rašydamas apie Sharkey ir ką jisai ketina daryt po kumštynių, pareiškė, kad Sharkey pasivadinio save "polaku", gi toliau palygino šio lietuvio kumštininko rankas su Paderewskio. Lenkai norėjo pasisavint Albiną Osipavičaitę dabar jie nori primest tą vardą ir Sharkiui.

Schmellingas, 24 metų vokietys, mano, kad sumuš Sharkey. Jisai jau kumščiuojasi du metu ir pergalėjo Johnny Risko ir Paulino Uzcudin. Schmelingas mano, kadangi dar jis jaunas, jam ne tiek bėdos butų jei jis ir pralaimėtų kiek Sharkiui. Schmelingas sako, jei jis dabar nelaimės, tai galės kitą kartą kumščiuotis už čampionatą. Schmelingas vienok susinervavęs.

Cincinnati.—Nacionalės Kumštynių Asociacijos prezidentas Stanley M. Isaacs pranešė, kad laimėtojas Sharkey — Schmeling kumštynių bus pripažintas pasauliniu campionų. Šios svarbios kumštynės įvyks birželio 12-tą dieną. Bus galima viską girdėt per radio.

65,000 Darbininkų Protesto Demonstracija

Bombay, birželio 5.(AP) — Toje dienoje Indijos nacionalistai apvaikščiojo vieno mėnesio apgailestavimo sukaktuves nuo jų vado Gandhi patekimo į Yeroda kalėjimą, Poonoje. Iš priežasties demonstracijų buvo ir susirėmimų.

30 vatos išdirbysčių tapo uždaryta ir 65,000 darbininkų apleido darbą. 200 darbininkų numaršavo iki vienos išdirbystės, į kurią pradėjo bombarduot akmenimis, kad priverstų ir juos mest darbą ir stot į jų eiles. Policijos aficieriai bandė juos sulaikyt, bet buvo maištininkų patikti akmenimis. 3000 darbinikų susirinko prie kitos išdirbystės, bet buvo policijos išvaikyti. Dauguma išdirbysčių šiaurrytinėj miesto daly uždaryta ir buriais darbininkai traukia į masinius susirinkimus.

Vokietija Uždėjo Mokesčius ant Senbernių

Berlynas. — Kabinetas nutarė uždėt specialius mokesčius ant senbernių kaipo vieną budą padengt iždo defecitą. Visi nevedę vyrai turi mokėt po 10 nuošimtį daugiau sykiu su reguliarišką įeigų mokestimi. Kabinetas taipgi užgyrė pakeitimą bedarbės apdraudoje, taipgi padidinimą premijų vienu nuošimčiu.

Visi nauji speciali mokesčiai ir pakeitimai, taipgi valdžios įstaigų sutaupymai gal uždengs trukumą ir nereikės uždėt naujas generalines taksas apsunkint Vokietijos išdirbystę.

Tikslu sumažint bedarbę, valdžia ketina pradėt didelius statymo darbus ir viešus pagerinimus, del kurių kapitalas gal bus gaunamas per užsienių paskolas.

Jeruzalė Turės Puikų Moderniską Viešbutį.

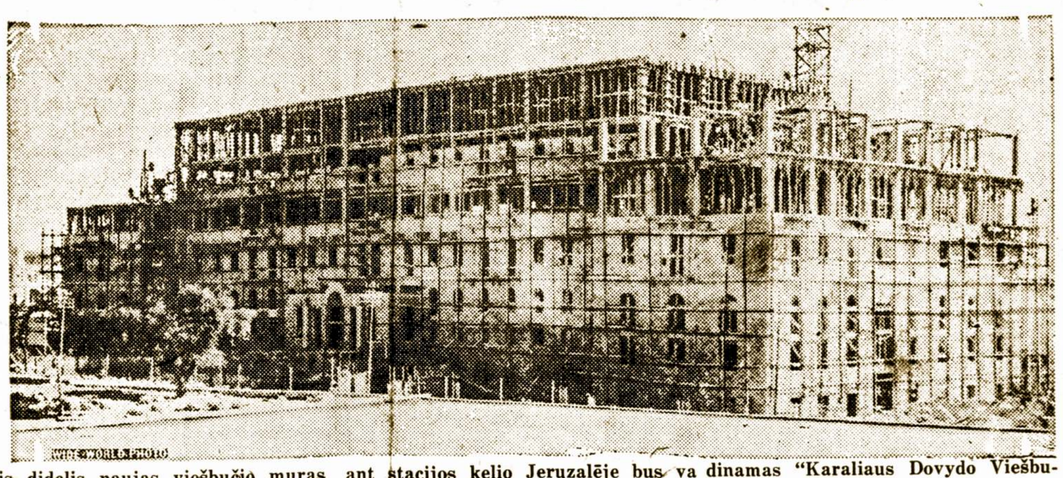

Šis didelis naujas viešbučio muras ant stacijos kelio Jeruzalėje bus va dinamas "Karaliaus Dovydo Viešbutis" ir bus puikiausias nuo Konstan tinopolio iki Cairo, Egypto. Įtaisoma moderniškos sistemos patogumai.

Kubos Prezidentas Numušė Savo Algą Pusiau

Havana. — Kubos prezidentas Gerardo Machado iš savo liuoso noro numušė savo metinę algą mažiau negu pusę kiek pirmiau buvo. Šiuo numušimu prezidento mokestis bus $12,000 į metus vietoj $25,000. Prezidentas taip pasielgė tikslu sumažint šalies biudžetą.

Kitų valdininkų mokestys taipgi tapo sumažintos, kad iždo sekretorius Mario Ruiz Mesa galėtų laikytis neaukščiau $76,000,000 nutarto biudžeto. Vienok valdininkų mokesčių nukirtimai nebuvo tokie dideli kokį prezidentas pats sau pasidarė. Įvairus kabineto nariai buvo priešingi prezidento žigsniui ir pastebėjo, kad turėtų but nemažiau negu kitų, bet jis nesutiko. Pasekmė visų pakeitimų, biudžete yra, kad valdžios išlaidos ateinantiems metams sumažinamos apie $12,000,000.

Kabinetui uždarant posėdį, specialė biudžeto komisija pasveikino dr. Mesą už jo pasekmingą ateinančių metų ekonomiškų problemų išrišimą.

Palestinos Arabai Pasveikino Savo Atstovus

Jeruzalė. — Trys tukstančiai arabų pasveikino Palestinos arabų atstovus, kurie sugrįžo šios savaitės pabaigoje po dviejų mėnesių buvimo Londone, kur atliko savo politinę misiją Anglijos valdžiai. Arabai pasveikino atstovus su dideliu entuziazmu ir šauksmais.

Traukinys pasivėlino valandą ir pusę iš priežasties pasveikinimų delegacijos įvairiose stotyse. Delegacija susidėjo iš Musa Kasem Al Husseini, prezidento; Hadji Amin Ay Husseini, Alfred Roch, ir Jamal Al Husseini, iš Jeruzalės. Ragheb Bey Nashashibi, Jeruzalės majoras pasiliko Europoje ir Auni Abrulsabi pasiliko Ženevoje imt dalyvumą lygos Mandatų Komisijos ištyrinėjimo kas link pereitų metų sukilimų su žydais.

Vienas iš atstovų pareiškė, kad arabai laukia žemės nustatymo ir imigracijos klausymo svarstymų pabaigos Anglijos valdžioje. Tuo tarpu arabai ieško ramiu budu savo teisių pripažinimo, nors galutinai nenutarta kokiais nusistatymais eis prie to.

SUV. VALSTIJŲ PASPORTŲ LAIKAS IKI 6 METŲ

Washington, D. C.—Atstovų butas šioje savaitėje priėmė bilių, kuriuo Suvienytų Valstijų užsienių pasportų galiojimo laikas leidžiama pailgint nuo dviejų iki šešerių metų, o mokesnis užsienių pasams sumažinama nuo $10. iki $5. Bilius priimta 169 balsais prieš 89.

Anglai Bando Gandhi Perkalbėt

Iš Londono pranešama, kad anglų valdžia stengiasi gaut Gandhi ant savo pusės, butent, kad jis prisidėtų prie numatomos konferencijos tarp Anglijos valdžios ir indų tautos vadovų.

Jeigu Gandhi nenorėsiąs geruoju taikintis, tai busią daroma žygiai į jį kaip nors daryt spaudimą. Anglai įkalbantis kelioms suimtiems ir jau nuteistiems Gandhio pritarėjams, kad jie visi kiti politiniai prasikaltę busią paleidžiamas iš kalėjimų, jeigu Gandhi pasižadės drauge dalyvaut Anglų Indų Konferencijoje. Anglai tikisi pažadėjimais indus suskaldyt.

Bombajuje Indų tautiniam judėjimui dabar vadovauja buvęs indų parlamento prezidentas Patel. Patelis vienoje savo kalboje aštriausiai užsipuolė Anglijos valdžią del jos pasielgimo Indijoje. Jis sušaukė tautinio kongreso posėdį. 21. V. kongresas buvo apstatytas 300 anglų neginkluotais ir 50 ginkluotais policistais. Prie to parėjo prie susirėmimų tarpe kongreso dalyvių ir policijos.

Nyksta Lietuvoje Analfabetai

Džiuginančių žinių gauname apie paskutiniojo naujokų ėmimo rezultatus. Tos žinios paliečia musų naujokų raštingumą. Pasirodo, kad paskutiniojo ėmimo naujokų tarpe labai mažas procentas beraščių. Taip vienoj kariuomenės daly iš 300 kareivių tik 6 beraščiai. Žinoma, kitose dalyse jų daugiau, bet ne tiek, kiek jų buvo nepriklausomojo musų gyvenimo pradžioj ar net prieš porą trejetą metų. Kad ir be priverstinojo mokymo, švietimas musų krašte gerai prigijęs, jei šio ėmimo naujokai atėjo į kariuomenės eiles raštingi. Be to, reikia atsimint ir tai, kad kariuomenėje tarnaudami vyrai praeina tam tikrą ir bendro lavinimosi kursą ir išėjusieji į kariuomenę analfabeta, grįžta namo visi raštingi. Priverstinas mokymas pradžios mokyklose, beabejojimo, sunaikins ir tą nežymų nuošimtį beraščių, kurį dar galima užtikt paaugusiam jaunime. Rodos, analfabetą musų krašte galėsime skaityt muziejine retenybe visiškai netrukus.

S. V. KOMUNISTAI BUS PO VALDŽIOS PRIEŽIURA

Washington—(FP)—Atstovų Butas 210 prieš 18 balsų priėmė rezoliuciją, kurioje pabrėžta tikslas išrinkt 5 žmonių komitetą iš Atstovų Buto narių, del perkratinėjimo komunistinės propagandos Suvienytose Valstijose. Debatai truko 40 minutų laiko. Prieš rezoliuciją balsavo 10 republikonų ir 8 demokratai.

Vokiečių Firmos Didins Klaipėdos Uostą

Jau kovo mėnesy buvo galutinai išaiškinti Klaipėdos uosto didinimo darbai. Kaip jau žinoma, dalį tų darbų atlieka susisiekimo ministerija, o dalį, butent krantinių budavojimą ir toms krantinėms medžiagos parupinimą, nutarta atiduot privatiškoms firmoms per varžytynes, tai esti toms, kurios tuos darbus apsiima pigiausiai atlikt. Pirm varžytinių daugelis firmų atsiuntė savo atstovus vietoje susipažint su numatytais darbais. Tuo Darbu užinteresuotos buvo apie 80 didesnių firmų. Ligi varžytinėms nustatyto laiko gauta 18 firmų pasiūlymai. Butent: 11 vokiškų firmų, 2 danų, 2 švedų, 1 prancuzų, viena Kauno ir viena bendra vokiečių ir Klaipėdos krašto (Ways und Freytag ir Hermann Domscheit). Ši paskutinioji, kaipo geriausias išlygas davusi, ir gavo tuos darbus, butent šioji firma apsiima juos atlikt už 5,239,608 litus. Tai esti net su apie 600,000 litų, mažiau kaip iš ministerijos buvo numatyta.

Imigracija iš Kanados ir Meksikos Mažėja

Imigracijos Biuras ką tik išleido kovo mėn. imigracijos statistikas. Fiskališkų metų pirmų devynių mėnesių imigracijos statistikos irgi paduotos. Nuo liepos 1 d., 1929 m. iki kovo 31, 1930 m. iš viso 337,667 ateiviai įleisti į šią šalį, tarpe tų buvo 185,081 imigrantai ir 152,566 neimigrantai. Tuom pat laiku net 206,863 išvažiavo. Matome, kad daugiau išvažiavo negu įvažiavo.

Ateivių iš Austrijos atvažiavo 1,375, iš Čekoslovakijos 3,783, iš Vokietijos 20,325, iš Anglijos ir Šiaurinės Airijos 25,214, iš Vengrijos 985, iš Airių Nepriklausomos valstybės 12,407, iš Italijos 17,168, iš LIETUVOS 497, iš Norvegijos 1,986, iš Lenkijos 7,050, iš Rusijos 950, iš Švedijos 2,241, iš Jugoslavijos 1,390.

Iš Kanados atvyko 51,037 ir iš Meksikos 11,137. Imant imigrantus pagal tautų tai 26,976 buvo anglai, 17,922 italai, 20,-26,647 Airiai, 17,922 italai, 20,-462 škotai, 9,043 žydai, 6,330 Skandinavai, 2,991 Grekas, 1,243 Vengrai, 3,625 Lenkai, 1,309 Rusai, 2,725 Slovakai, 940 Ispanai, 553 Čekai.

Iš 159,397 nekvotinių imigrantų 21,467 buvo vyrai, žmonos ir vaikai Suv. Valstijų piliečių. 78,657 sugryžtantieji apsigyvenę ateiviai, 52,098 vietiniai nekvotinių šalių. 845 profesoriai kolegijų ir universitetų ir 1,693 studentai.

5,982 neįleisti į Suv. Valstijas ir 12,184 ateivių išdeportuoti.

SKAITYKITE ir PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVĮ"

LIETUVOS ŽINIOS

RUSAS RAŠO ROMANSĄ IŠ LIETUVOS ISTORIJOS

Šiomis dienomis į Lietuvą iš Latvijos atvyksta žymus rusų rašytojas Minclovas, kuris rašo romaną iš Lietuvos istorijos. Minclovas aplankys Lietuvoj eilę vietų, jų tarpe Palangą ir Klaipėdą. Minclovas susipažins su Lietuvos Istorijos paminklais ir išbus Lietuvoje visą mėnesį.

LIETUVOS ATSTOVAS PAS ŠVEDIJOS KARALIŲ

Šio mėnesio 4 dieną sugrįžęs iš užsienių Švedijos Karalius Gustavas V priėmė privačioj audiencijoj Lietuvos atstovą Jurgį Savicką.

LIETUVOS PREKIŲ EKSPORTAS VOKIETIJON

Pereitais 1929 metais iš Lietuvos buvo išvežta Vokietijon už 74,508,100 litų prekių. Pirmąją eksporte vietą užėmė kiaulės 28,045,000 litai (viso kiaulių eksporto 98%). Toliau eina sviestas už 25,547,900 litų (viso eksporto 81%). — pienas už 3,986,000 (viso eksporto 92%) ir arkliai už 2,056,600 litų (viso eksporto 18%).

Viso labo Lietuva 1929 metais išvežė prekių už 329,841,900 litų. Kaip matome pirmąją vietą Lietuvos eksporte užima Vokietija, kur Lietuva išveža daugiausia prekių.

SOVIETŲ ATSTOVO VIZITAS KLAIPĖDOJE

Šiomis dienomis Klaipėdoje apsilankė Sovietų Rusijos atstovas Lietuvoje Piotrovskis ir prekybos skyriaus vedėjas Angarskis. Abudu atstovai padarė vizitą gubernatoriui Merkiui, paskui tarėsi del prekybos santykių praplėtimo su vietinėmis firmomis, kurios, kaip praneša spauda, artimiausiu metu, gausiančios iš Sovietų Rusijos užsakymų.

—o—

Baisi Vilniuje Ne Lenkų Katalikų Padėtis

Vilnius V. 12. (Elta).— "Vilniaus Rytojus," komentuodamas tik ką įvykusį Vilniaus krašto lietuvių ir gudų katalikų suvažiavimą, konstatuoja, kad ištisose mišriose parapijose Breslavės, Lydos, Gardino, Seinų ir Suvalkų apskrityse lietuvių kalba nėra jokių pamaldų. Daugely bažnyčių lietuviams net Evangelijos nėra. Pav., Rudnios parapijoj yra 1,600 lietuvių ir apie 200 lenkiškai ir gudiškai kalbančių, o pamaldos nuo 1927 m. pusiau; Rodunėj yra daugiau kaip 1/3 lietuvių, tačiau bažnyčioj net evangelijos neskaitoma. Gudų katalikų padėtis yra kur kas baisesnė. Savo kalba jie visai neturi pamaldų; apie jų reikalavimus vyskupai nė kalbėt nenori ir jų prašymų dėmėn neima. Jų parapijose lenkai kunigai varo nepaprastai smarkią lenkinimo akciją. Kai kur net prieina prie to, kad jie nepriima gudų išpažinties, jei tie skaito gudiškus laikraščius. Tame pačiame straipsny laikraštis iškelia įdomų faktą apie suvažiavimą: katalikų suvažiavime, sušauktame tikėjimo reikalams apsvarstyt, nebuvo nė vieno kunigo. Nė lietuviai nė gudai kunigai negalėjo dalyvaut, bijodami nemalonių konsekvencijų, o lenkai kunigai, savaime aišku, suvažiavimą boikotavo.

1,708,000 KOMUNISTŲ

Sulig Praudos pranešimo kompartijoj priklauso viso su kandidatais 1,708,000 komunistų Sovietų Rusijoj.. Toj skaitlinėj neįskaitoma raudonoji kariuomenė, kuri randasi partijos kontrolėj. Per paskutinius 3 mėnesius į partija įstojo 200,000 naujų narių.

LIETUVIAI AMERIKE

Lowell, Mass.

Milžiniškas piknikas arba D.L.K. Vytauto Kliubo parko atidarymo vasaros sezonui, iškilmės įvyks birželio 7-tą ir 8-tą. D. L. K. Vytauto Kliubas rengia šias iškilmes nuosavame parke, šalia "Lake View" parko. Šeštadienio vakarą, birželio 7-tą dieną, įvyks šokiai prie puikiausios orchestros, kuri grajis naujausius amerikoniškus šokius ir smarkiausias lietuviškas polkas. Šokiai prasidės 7-tą valandą vakare ir trauksis iki nakties vėlumos.

Piknikas prasidės sekmadienį nuo dešimtos valandos ryto ir trauksis per ištisą dieną. Piknike įvyks įvairiausi sportai ir žaislai. Šiame išvažiavime dalyvaus visi Naujos Anglijos lietuviški kliubai ir daug svečių. Tokiu budu bus kuo geriausia proga visiems pasimatyt su pažįstamais ir sykiu praleist laiką.

D.L.K.V. Kliubas

South Deerfield, Mass.

Linksmi šokiai įvyks šeštadienio vakarą, šiame miestelyje, "Red Men" svetainėje, birželio septintą dieną. Jau nuo seniai Šv. Kazimiero Karalaičio Drstė darbuojasi, kad šis balius turėtų kuo geriausį pasisekimą visais atžvilgiais. Lygiai kaip 7-nios prasidės pasilinksminimas, tai visi padėkite rupesčius į šalį ir ateikite su savo draugais. Nuoširdžiai visus kviečiame atsilankyt į šių musų linksmą šokių vakarą, nes bus gera muzika. Puiki orkestra smarkiai grajis visokius šokius. Visiems, kuriems atsilankys užtikrinta, kuo smagiausias laikas. Po šokių bus galima atsivėdyt su skaniais gėrymais. Širdingai visus kviečia. Rengėjai.

Philadelphia, Pa.

Jau ir lietuvaitės pradės imt daugiau drąsos. Pradžią padarė Elzbieta Mostaitė, 14 metų nūo 233 Dickinson gatvės. Ji sekmadienį, birželio pirmą dieną iškilo 2,000 pėdų aukščio į orą ir lakiojo 40 minučių ore orlaiviu. Sėsdama į orlaivį, Elzbieta buvo susirupinus, nes buvo pirmas toks įvykis ir pirmas mėginimas. Elzbietos tėveliai p. Mostaičiai irgi buvo nusiminę, nes už kelių minučių negalėjo matyt nė orlaivio, nė savo dukters. Kada pamatė, kad orlaivis grįžta, tai vėl juodu nudžiugo, bet tėvai manė kad ją pusgyvę pamatys. Nutupus orlaiviui, Elzbieta šypsodama išlipo. Papasakojo, kad oras buvo šiltas, tik vėjas labai didelis. Kadangi atidarytame lėktuve važiavo, tai jos plaukai buvo labai suvelti. Ji ne viena važiavo, bet su savo giminaičiu Povylu Kareiviu. Galima sakyt, kad iš tikro šioji lietuvaitė parodė savo drąsumą. Kas bus antra po Elzbietos iš lietuvaičių drąsuolių kilt į orą? Balandėlis.

Cleveland, Ohio

D.L.K.V. IŠKILMĖS

Amerikos Lietuviai visur rengia iškilmes paminėt D.L.K.Vytauto 500 metų sukaktuves, taipgi ir Clevelando lietuviai neatsilieka nuo kitų kolonijų, nes liepos 4-tą dieną įvyks didžiausios iškilmės, kokių dar niekas nebuvo matęs.

Iškilmės rengiamos labai didelės. Pirmiausiai bus laikomos pamaldos, parke tyrame ore. Pamaldose ims dalyvumą vietos vyskupas. Vėliau bus prakalbos ir po to piknikas — šokiai ir sportai. Išvažiavime dainuos du didelį chorai, kuriuos dabar mokina du žymųs muzikai profesoriai J. Čižauskas ir V. Graičius.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Šiuomi pranešam musų lietuvių laikraščių leidėjams, bizniериams, profesionalams ir amatininkams, joge Clevelando lietuviai rengia dideles D. L. K. Vytauto paminėjimo iškilmes, liepos 4-tą dieną. Kad neapleidus visų bus ruošiama programa su skelbimais, tai kurie norės, kad jų laikraštis, vardas ar biznis butų paminėjamas, malonėkite prisiųst laiškelį ir bus paskelbta. Kaina nenustatyta, kiek išgalite, tiek prisiųskite. Su skelbimu reikia pasiųst pinigus registruotame laiške, arba čekį ar Money Orderį. Čekiai turi but išrašyti iždininko J. Botiriaus vardu arba D.L.K.Vytauto Komisijai. Skelbimus malonėkit prisiųst ne vėliau birželio 24-tos dienos. Siųskite tiesiai komisijos pirmininko vardu: — Andriejus S. Kulbickas, 11708 Thornwood ave., Cleveland, Ohio.

—o—

Visuomenės Domei

Brangųs viengenčiai išeivijoje:

Jei mes čia budami Amerikoje, kiek mums aplinkybės leidžia, stengiames paminėt Vytauto Didžiojo 500 metų sukaktuves, taipgi nepamirškime, kad šiemet sukanka 70 metų gimimo metai dr. praloto Aleksandro Dambrausko, musų rašliavoje plačiai žinomo po slapyvardžiu, Adomo Jakšto. Jis gimė 1860 metuose, rugpiučio 27-tą. Jis Dambrauskas — Jakštas, kaip ir pripažįsta ir sąžiningi jo nedraugai, nevienminčiai ir net nevienaip tikintieji, sako, kad jis yra vienas iš Lietuvos mokyčiausių žmonių. O kas link jo meilės link savo tėvynės Lietuvos, tai jis su dr. Basanavičium ir dr. Kudirka sudaro triumviratą arba trejybę.

Mano nuomonė, butų tinkamiau, kad kur tik apvaikščiojama L.D.K.Vytauto 500 metų sukaktuvės, butų bendrai apvaikščiojama ir 70 metų Dambrausko gimimo sukaktuvės. O kad apvaikščiojime nušvietus jo kilniąją ypatą, patartina yra įsigyt nuo gerb. kun. S. Stonio, Šv. Kazimiero spaudos draugijos įgaliotinio, (41 Providence g-vės, Worcester, Mass.), veikalą: — "Užgesę žiburiai." Tame veikale yra Dambrausko biografija, gyvenimo ir darbų aprašymas. O jeigu kas norėtų gerbiamam jubiliatui — pralotui Dambrauskui nusiųst linkėjimus arba atminčiai ką nors, tai Dr. Prel. Aleksandro Dambrausko adresas yra: Kaunas, Rotušės Aikštė, Nr. 6, Lithuania. V. K.

—o—

VAIKAMS SKAITYT

A. A. PROF. J. JABLONSKIS

Šių metų vasario mėn. 23 d. Lietuva neteko žymaus mokslo vyro, didžio mokytojo Jono Jablonskio, plačiai visiems žinomo Rygiškių Jono vardu.

Apie Jablonskį ir jums, vaikučiai, teko gal ne kartą girdėt, o be abejonės, mokytis iš Rygiškio Jono gramatikos.

Vėlionis Jablonskis gimė 1861 m., sausio 12 d. tiikrų lietuvių šeimoj Šakių apskrityje. Baigęs Naumiesčio pradžios mokyklą, įstojo jis į Mariampolės gimnaziją, kurią baigė su aukso medaliu. Aukštuosius mokslus išėjo Rusijoj, Maskvos universitete. Paskui dirbo mokytojo darbą Gudijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Nepriiklausomoje Lietuvoje, kol sveikata leido, mokė universitete studentus. Nuo 1917 metų Jablonskis nebevaldė kojų, todel sėdėdamas ratukuose jis rašė mokykloms vadovėlius ir mokė lietuvių kalbos. Į savo gyvenimo galą jis pradėjo ir rankų nebevaldyt. Bet darbo nemetė: jis žodžiu pasakojo, o studentai viską užrašinėjo. Dirbt nustojo tik porą dienų prieš mirtį.

Jablonskis dar mokslus eidamas pamilo Lietuvą, jos žmones ir kalbą. Tada buvo laikai, kad rusų valdžia stengėsi priverst lietuvius užmiršt savo gimtąją kalbą, o krašte buvo mada, jog mokyti žmonės tarp savęs kalbėdavosi nelietuviškai, dažniausia lenkiškai.

Jablonskis gerai suprato, kad pamiršusi savo kalbą tauta, ir jis ėmė tyrinėt savo gimtąją kalbą ir visą savo amžių žadino visą tautą gimtosios kalbos pagelba.

Kad lietuviai turėtų iš ko pramokt gražiai lietuviškai kalbėt ir rašyt, jis pasiryžo sutvarkyt jų kalbą, parašyt gramatiką.

Gramatika — tai kalbos mokslo pagrindai. Iš gramatikos visi mokosi rašyt. Lietuviai nevienodai kalba: vienaip vakaruose (Žemaičiuose), kitaip rytuose, dar kiek kitaip pietuose. Todel Jablonskis apvažinėjo visą Lietuvą ir užsirašė nugirstus įdomesnius pasakymus.

Taip per eilę metų ištyrinėjęs lietuvių kalbą su visomis jos šnektomis ir apsirinkęs reikalingos medžiagos, jis parašė lietuvių kalbos gramatiką. Jonas Jablonskis nustatė musų rašomosios kablos pagrindus, iš jo kalbos gramatikos. Del to Jonas Jablonskis yra pavadintas rašomosios kalbos tėvu.

Jei dabar mes mokame geriau parašyt lietuvišką sakinį negu seniau, tai reikia pasakyt ačiu tiktai Jablonskiui.

Kaip Jablonskis mokė, tokia kalba dabar rašomi lietuvių laikraščiai ir knygos, taip mokytojai moko mokyklose.

Visą savo amžių paaukojęs brangiausiam tautos turtui — gimtąjai kalbai išlaikyt, — Jablonskis yra nusipelnęs amžiną visos tautos atminimą. Todel mylėkime savo kalbą ir stengkimės kuo geriausiai ją išmokt. Tuo budu mes pagerbsim vėlionį ir pastatysim jam vertingiausį paminklą.

* * *

"Vaikų žodžio" redakcija turi garbės prašyt įdėt Jusų gerbiamąjame laikraštyje žinutę, kad Amerikos lietuviai, skaitlingai važiuojantieji savo ir savo tėvų tėvynėn šiuose Vytauto Didžiojo metuose, bunant Lietuvoje neužmirštų aplankyt didžiausio ir gražiausio vaikų žurnalo "Vaikų žodis" redakciją—Kaune, Kalnų gatvė 15.

Šio žurnalo artimiausias numeris yra specialiai skiriamas atvykstantiems iš Amerikos brangiems svečiams pagerbt ir musų jubiliejinai parodai paminėt. Šis žurnalas bus geriausia dovana ir atsiminimas Amerikos lietuvių vaikams iš tolimos tėvynės.

Reiškiame gilios pagarbos pareiškimą, "V. Ž." Redakcija

Kaip Badaujančią Przemyslo Tvirtovę Rusai Paėmė

Vienas Didžiojo Karo Dalyvis "Berliner Tageblatt'e" rašo savo Atminimų Dalį apie Przemyslo (austrų valdomoj Galicijoj) tvirtovės paėmimą, kurio dalį L. K. čia paduoda.

Aš atėjau į tvirtovės komendanto štabą tame akies mirksnyje, kaip rusų apgulos kariuomenės pasiuntiniai atnešė jų vado raštą, kuriame buvo šitaip parašyta:

Ponas Komendante! Jau jusų karališką kariuomenę laimė yra prastojusi. Musų kariuomenės dalių pasekmingos kovos mums suteikė galimybės Jusų Ekscelencijai pavest tvirtovę (Festungą) apsupt. Kurios nors pagelbos laukimą iš šalies aš skaitau visai negalimu. Idant išvengt kraujo praliejimo, atėjo vėliausias laikas pasiiulyt Jusų Ekscelencijai pradėt derėjimus del pasidavimo. Tuo atvėju butų galima iš vyriausiojo komandos štabo gaut mums ir jusų garnisono (įgulos) kariuomenei vertas garbingas išlygas.

Šia proga naudodamąsis reiškiu jums mano giliausios pagarbos, apsuptosios Przemyslą kariuomenės komendantas Radko Dimietriev."

Vietoje to, tad maždaug taip atsakymą parašyt:

"Gerbiamas Demietrievai, nepliauškit niekus. Jųs žinot tiek pat gerai kaip ir aš pats, kad musų kariuomenė jau per Karpatus ateina. Rasi po 8 dienų ji bus čia. Mes visai ramiai jos laukiame. Reiškiu Jums pagarbos žodį ir t.t..." Mažasis generolas paėmė drebančiomis rankomis kvietimą apsvarstyt ir kaip karžygis atsakė:

"Aš, gerbdamas mano pavadinimą, į Jusų pasityčiojantį siulymą nieko negalėu atsakyt. Przemyslo Įgulos Komendantas."

Tatai kraujo praliejimo vengiantis Dimitrievas po trijų dienų surengė tokį krikščionių ir žydų koncertą, kad dieną ir naktį be perstojimo per septyniasdešimt dvi valandas dangus su žeme maišėsi. Prie Przemyslo tvirtovės gulėjo 70,000 negyvų ir sužeistų. Taip, tai nereikalingas kraujo praliejimas! Nes kariuomenė iš tikro atėjo ir Przemyslas buvo tris savaites laisvas. Bet po to kaip Karpatų kariuomenė buvo priversta pasitraukt, Przemyslas kaipo tvirtovė pasiliko be vertės.

Bet vis del to ji (tvirtovė) nepasidavė. Dabar rusai daugiau nepuolė tvirtovės, apsikasė aplinkui apkasus, padarė įsistiprinimus ir lauke. Ko laukė? Kylant choleros, laukė miesto bado. Ir abiejų nesulaukė. Draugė su mumis kareiviai šalo ir badavo dvidešimt 20,000 miesto gyventojų. Už vieną katę jie mielai mokėjo tris, už šunį penkius aukso kronas.

Kariuomenė buvo kariškai užlaikoma. Kartas nuo karto tvirtovės komendantas pakiepdavo mažus puolimus padaryt, kaip tai reikalauja taisyklės. Vieną sykį kalbu su tvirtovės intendantu (maisto ir municijos parupintoju):

"Rytoj vėl vienas užpuolimas rengiamas?" klausiau aš susirupinęs.

"Ja, rusai turi matyt, kad mes jiems nepasiduodam išplėstomis rankomis."

"Bet mes juk nepereisime per jų frontą, jie yra per daug įsistiprinę."

"Na, nesakykite to, vieną sykį mums laimė nusišypsos."

"O jei ji ir nusišypsos, tai kas tada?.."

"Ach, Jųs esate baimingas susirupėlis..."

"Aš nematau, kad mušyje butų kokios naudos."

"Jokios naudos? Ar Jųs ant to visai nepamislyjat, kad po kiekvieno musų puolimo mes bent rationų (skiriamų (skiriamų maistui ir išlaikymui davinių) sučėdijame?.."

Aš į jį tik pažiurėjau ir daugiau nieko negalėjau pasakyt. Sausio pabaigoje intendantas nepakęsdamas vargo pats sau galą pasidarė.

Kovo pradžioje nepaprasta sniegų vėtra užvertė visas miesto gatves. Nustojom pasiliuosavimo lukesties. Pusė įgulos, vengrų diviziją, išsiuntė prieš rusus, bet rusai apie musų puolimą jau iš anksto gerai žinojo. Divizijos kareiviai buvo išalkę, nusilpę, be ištvermės, todel beveik visi ir paliko mušio lauke prieš rusus. Maistas jau visai užsibaigė. Bet jie jau nesudarė didelių rupeščių. Vieną dieną vėliau, panedėlį, išlėkė į orą visa tvirtovė.

Po 139 dienų pasipriešinimo tvirtovę ginančios kariuomenės komandieras, tasai pats mažasis generolas, pasiuntė tvirtovę apgulusios rusų kariuomenės vadui sekantį raštą:

"Kadangi neturiu kuo ilgiau maityt savo kareivius, liuosai atiduodu Przemyslo miestą. Przemyslo tvirtovę aš sunaikinau." Tai buvo 1915 metai 22 dieną kovo mėnesy.

Po šito atėjo 130,000 vyrų duonos ir mėsos. O vėliau sekė nelaisvė, Sibirija, užkrečiamos ligos ir vėl badas, pagaliau revoliucija.

—o—

JUOKAI

KAI SUŠVILPSIU, TRAUK LAUK!...

Per didįjį karą žmonės, apleisdami savo trobas ir bėgdami slėptis, stengdavosi gelbėt savo daiktus nuo gaisro bei nuo pavogimo. Todel metalinius daiktus dažnai sumesdavo tiesiog į šulinius, manydami sugrįžę rasią dar juos sveikus ir nesugedusius. Tačiau vokiečių gudrųs kareiviai sužinojo, kad žmonės šituos daiktus slepia šuliniuose, todel eidavo ir graibydavo, pasidarę ilgas kartis su įkalta vinia gale.

Sužinoję kartą du vokiečiu kareiviu, kad viename šuliny yra sumesti brangųs daiktai, kaip tai: virdulis, katilai, puodai, petelnės ir k., nutarė eit jų graibyt. Persirišo vienas jų per pusę su virve ir sako draugui: "nuliesk tu mane į vandenį, o kai aš viską surinkęs, sušvilpsiu, trauk tada mane lauk."

Pasinėrė. Laukia jo draugas, viršuj laikydamas virvagalį, kada anas sušvilps. Jau ir nerimaut pradėjo, bet jokio sušvilpimo nesigirdi. Tik burbulai kyla į vandens viršų.

"Na, ir patvarus tas mano draugas," — sako vokietukas. Bet kai jau kokia 10 ar 15 minučių palaukė, nerimaudamas ištraukė lauk savo draugą. Bet nelaimė! žiurėk—jo draugas be jokio daiktelio rankose ir... o weh!—negyvas. Mat, plaukt bei į viršų pakilt nemokėjo—ir pripampo.—K.

PASKUTINIS NORAS

Gydytojas (į beveik mirštantį ligonį): — Pasirengkit prie visko. Jeigu turit paskutinį norą, pasakykitę, ir aš Tamstai su mielu noru patarnausiu.

Ligonis — Dėku, palukėkite su užmokesčiu, kai atsikelsiu, pats atnešiu.

PAGRĄSINO

Miestelėnas, griežtas vegetarionas, jau dešimt metų neragavęs mėsiškų valgių, atvyko į sodžių paviešėt. Bevaikščiojant po laukus, jį užpuola didelis piktas bulius. Miesto ponas vos spėja nuo įnirtusio buliaus pasprukt.

Peršokęs per tvorą, ji metė į bulių neapykantos pilną žvilgsnį ir sušuko: — Na, tu velne raguotas, palauk! Busiu aš tau daugiau vegetarionas!

DVI DIDŽIOSIOS EKSKURSIJOS

Į Vytauto Iškilmes

LIETUVOJE

Cunard Linijos Milžiniškuoju Greitlaiviu

AQUITANIA

Iš New Yorko į Lietuvos Portą

KLAIPĖDĄ

per Southamptoną

SU PALYDOVAIS IR PRIŽIURĖTOJAIS

Birželio (June) 18 dieną

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS OFICIALĖ EKSKURSIJA

Liepos (July) 6 dieną

LAIKRAŠČIO "VIENYBĖS" VAKACINĖ EKSKURSIJA

Tuoj Po Mokyklų Uždarymo

Pakeliuj ekskursijos aplankys didžiausį ir garsiausį pasaulio miestą Londoną, kur 3-čios klasės keleiviai dovanai gaus pilną pasiviešėjimą ir pavežinimą autobusuose su aiškintojais apžiurint tą įdomų miestą.

KELIAUT SU ŠIOMIS EKSKURSIJOMIS MALONIAI KVIEČIAMI IR PAŠALINIAI KELEIVIAI

KELIONĖN IŠRENGIA VISI CUNARD LINIJOS AGENTAI

CUNARD LINE

33 STATE STREET BOSTON

ĮVAIRUMYNAI

LUNATIKAI

Yra žmonėse nežinoma liga. žmonės, kurie turi tą ligą, atsikelia naktyje, apsirengia ir eina į laukus. Sako, kad laipioja po medžius, užlipa ant tvarto miegodami. Tankiai vasarą išeina į laukus. Laukuose nuo rasų susišlapina ir parėję namo, nusirengia ir atsigula. Ryte atsikelia vėl rengiasia drapanomis ir kalba, kas jo drapanas sušlapino. Tankiausia tokie žmonės naktimis vaikščioja, kaip yra pilnas mėnuo. Del to juos iš lotyniško ir vadina lunatikais (luna—lotyniškai lietuviškai mėnulis). Pasakoja, kad tokį žmogų, pašaukus jo vardu, ant žemės ir ten miega. Tai matant lunatiką laipiojant aukštai nereikia jį šaukt.

Paryžiuje buvo vienas lunatikas aptiekorius tai daktaras prirašė receptų, padėjo juos ant stalo, o pats pasislėpė aptiekokoje. Aptiekorius naktyje atsikelia miegodamas, peržiurėjo receptus, o ant vieno recepto buvo parašyta didelė doza nuodų. Aptiekorius perskaitė tą receptą ir sako: "Daktaras apsiriko, šiaja doza nuodų gali nunuodyt 20 žmonių". Aš ant to recepto vaistų nedarysiu." Tas parodo, kad lunatikai miegodami mąsto.

NEŠTYNĖ ŽYDŲ

Pasaulyje yra prasiplatinus legenda, kad kas metas iš 7-tos senagogos, velnias neša po vieną žydą žydą naktyje. Iš kur kilo ta legenda žinių nėra. Rusai ir lenkai tą žydų šventę vadina "chapun" (neštine, griebimas). Gal žmonės ir Lietuvos prasimanė del to, kad dieną prieš tą šventę, žydai yra labai nusiminę: poteriaudami pas upę dažo vandenyje skvernus, o moterys andarokus, kiti į vandenį meta pelus, šapus, išverčia kišenius. Prieš tą naktį pasninkauja, o paskiau per naktį meldžiasi sinagogoje. Pagal nuomonę žmonių, kad prieš Neštinę žydai upėj skandina griekus. O žydai kalba, kad tą naktį Dievas juos teisia. Žydai tą šventę vadina "jonkipur."

ĮVAIRI ŽOLĖ

Dar žmonėse yra pasaka apie įvairią žolę, paeinančią gal iš Lietuvos pagoniškos mitologijos. Pasaka yra tokia: Kada žmonės piauja ant lankų dalgiu šieną, tai su sykiu dalgis be jokios priežasties išsiarinėja, o to yra priežastis įvairi žolė, kurią negalima atskirt nuo kitų žolių. Tai ką reikia daryt, kad pažint įvairią žolę? Tada visą žolę vietoje, kur išsinarinėjo dalgis, reikia suimt į glėbį ir nešt į bėgančią upę. Įmetus žoles į upę paprastos žolės plauks pavandeniu, o įvairi žolė plauks prieš vandenį. Tada žolė reikia paimt iš vandenio ir jeigu kas turi tokią žolę, tai žmogus darosi labai tvirtas. Jis gali su pagelba žolės įeit visur per užrakytas duris, sugriaunant murus ir išgriaunant miestus.

LIETUVIAI!

Atlankykite Savo Gimtinę Šią Vasarą ir Dalyvaukite D. L. K. Vytauto 500 Metų Mirties Sukaktuvėse

Didžiausias Laivas Paskirtas Šiais Metais Plaukt iš New Yorko į

KLAIPĖDĄ

Amerikos Lietuvių Laivakorčių Agentų Asosiacijos ir Brooklyno Lietuvių Tautininkų Klubo

DIDELĖ EKSKURSIJA TIESIOG Į LIETUVĄ

POPULIARIAME PUIKIAME MOTORINIAME LAIVE

"GRIPSHOLM"

18,000 tonų reg. įtalpos — 23,800 tonų talpos (Displacement)

SWEDISH AMERICAN LINIJOS LAIVU

Išplauks BIRŽELIO (JUNE) 27 D., V. M.

IŠ NEW YORKO TIESIOG Į KLAIPĖDĄ (Lietuvos Uostą) (Per Gothenburgą, Švediją)

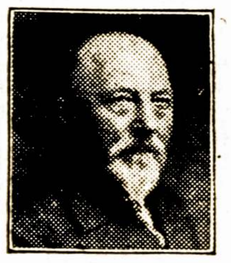

Patriarchas Mart. Jankus

Skersai Atlantiką Šiaurės Jurą ir Baltijos Jurą. Tame Pačiame dideliame laive, be persėdimo, visu keliu iki Klaipėdos uosto. Čia Keleiviai bus iškelti į krantą.

Šioji Didelė Lietuvių Ekskursiją vedama garbės vado Mažosios Lietuvos Tėvo MARTYNO JANKAUS. Visiems žinomo ir mylimo kiekvieno lietuvio, kaipo užsitarnavusio už nenuilstomą darbavimosi Lietuvių Tautai. Bus lydimas Lietuvos Šaulių Sąjungos spaudos atstovo p. J. V. Adomavičiaus ir Švedų Amerikos Linijos atstovo Kaune p. K. Puodžio.

Vėlesni Išplaukimai iš New Yorko:

DROTTNINGHOLM Liepos 16, Rugp. 23, Rugs. 20, Spalio 18

GRIPSHOLM Rugp. 9, Rugs. 6, Spalio 4, Lapk. 1

KUNGSHOLM Rugp. 16, Rugs. 13, Spalio 11, Lapk. 8

LAIVAKORČIŲ KAINOS iš New Yorko (ar Bostono) į KLAIPĖDĄ

Trečia Klasė į Ten $107, Ten ir Atgal $181,

Antra Klasė (Cabin) į Kiekvieną pusę $152.50

Pilnų informacijų užsisakyt vietoms pasams gaut ir t.t. Kreipkis į arčiausį lietuvį agentą arba bet kurį Švedų Amerikos Linijos agentą ar bile kurį musų Linijos ofisą.

SWEDISH AMERICAN LINE

21 STATE STREET — NEW YORK

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Iš Okupuoto Seinų Krašto

Lietuva užima apie 80 tukstančių kvadratinių kilometrų žemės plotą. Lenkai, pagrobdami Vilniaus, Gardino ir Seinų kraštus, išplėšė iš Lietuvos apie 24 tukstančius kvadratinių kilometrų žemės, tai beveik Lietuvos trečdalis.

Šitos pavergtos žemės nuo amžių buvo lietuvių apgyventos ir priklausė Lietuvos valstybei. Ten kiekvienoj žemės smiltelėje lietuviškas kraujas ir prakaitas įsisunkęs. Todėliai ta žemė ir tie kraštai mums be galo brangūs ir jų niekados neišsižadėsime.

Santarvės nutiestoji ir kelis kartus keistoji demarkacijos linija Suvalkijoj atidavė lenkams Suvalkus ir žymią Seinų apskrities dalį su Seinais, Punsku ir kitomis grynai lietuvių gyvenamomis vietomis. Toks nustatymas nustebina Seinų apskrities gyventojus ir visą Lietuvą. Jisai buvo sutiktas dideliausiu širdies skausmu ir protestais. Tik Punsko apylinkė pasiuntė 32 lapu protestų su 3139 parašais. Iš tikrųjų nesuprantama, kuo vaduojantis toji skaudi ir neteisinga operacija padaryta, atimant iš gyvo Lietuvos kuno sveiką jo dalį, t.y. grynai lietuvių gyvenamas sakytas apskrities sritis.

Tą nedorą grobimo darbą lenkai teisina, lyg nekaltybės skraiste pridengdami, neva tas žygis buvęs Seinų gyventojų sukilimas. Tačiau aiškių aiškiausiai visiems žinoma, kad 1919 metais rugpiučio 20—23 d. Seinus apgulė lenkų kareiviai civiliškai persirengę, skaičiuje apie 660 ginkluotų vyrų, kurių tarpe es ąbuvę ir dvarininkų iš įvairių Lietuvos vietų.

Lenkai pavergę tą kraštą kuo skubiausiai pradėjo griaut lietuvių kulturinį darbą ir gyvenimą. Štai tie padariniai, kuriuos jie trumpu laiku pasiekė:—

1. Dar vokiečių okupacijos laikais Seinuose buvo įkurta dvi privatinės "žiburėlio" draugijos gimnazijoje. V y r ų Gimnazijoje l e n k a m s užimant trijose klasėse buvo 156 mokiniai, o mergaičių gimnazijoje apie 67, iš viso 223 mokiniai-ės, Seinų apskrities ir apylinkių ukininkų ir darbininkų vaikai.

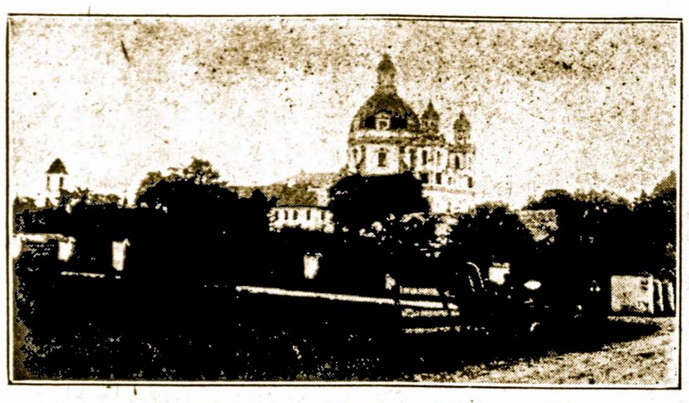

PAŽAISLIO VIENUOLYNAS

Jas abi lenkai išvaikė, o taip pat rengiamuosius suaugusiems kursus. Tik užėmę Seinus visus mokytojus su mokiniais kalėjiman sukišo, niekino, spiaudė, stumdė. Taip galėtų pasielgt tik barbarai, o ne kulturingo pasaulio žmonės. Jie kaip žvėrys puolė gimnazijų ir bendrabučių turtą plėšt. Ko negalėjo pasiimt, — sudaužė. Tų gimnazijų viena persikėlė Lazdijuosna. Ji jau išleido gyveniman tris abiturientų laidas, kurių tarpe yra sėdėjusių lenkų kalėjime Seinuose už tai, kad buvo lietuviai ir tos gimnazijos mokiniai.

2. Lenkai išvaikė Seinų lietuvių "žiburio" draugijos našlaičių prieglaudą, kurioj buvo priglausta 40 karo aukų, netekusių tėvų vaikelių. Jos turtą taip pat atėmė.

3. Jie uždarė Seinų kunigų seminariją ir suareštavę 1919 m. spalių 4 d. naktį išvežė jos auklėtinius klierikus su profesoriais ir išmetė už demarkacijos linijos lietuvių valdomon pusėn.

4. Lenkų karo vadovybė brutaliai įsakė Seinų vyskupui Antanui Karosai apleist savo sostinę Seinus, kurioje jau nuo 1818 m. vyskupai gyvendavo. 5. Lenkai uždarė Seinų lietuvių pradžios mokyklą, kurioje tuomet mokėsi 75 vaikai su dviem mokytojais.

6. Lenkai uždarė Seinų Lietuvių švietimo ir kulturos šias draugijas:

1. "Žiburys" švietimo draugija su 500 narių, 2. "Pavasaris" Jaunimo d-ja su 215 narių, 3. "Blaivybės" d-ja su 300 narių, 4. "Šv. Zitos" tarnaičių d-ja su 93 nariais, 5. "Lyra" dailės d-ja su 30 n., 6. Lietuvių Kat. Mokytojų sąjunga su 255 nariais, 7. Profesinė Mokytojų sąjunga su 30 n., 8. "Artojas" Koperacinė bendrovė su 120 n. ir "Šaltinio" knygyną.

Be to, reikia pažymėt, kad šitos draugijos suorganizuotos slapta tuo metu, kada Lietuvoje buvo vokiečiai ir žiauriai persekiojo bent kokį organizacinį ir kulturnį veikimą, visiškai neleisdami organizuotis ir veikt. Del to šitos draugijos ir buvo be galo svarbios ir turėjo didelės reikšmės tam kraštui kulturint ir šviest.

7. Lenkai uždarė lietuvių pradžios mokyklas šiose Seinų aplinkės vietose: Žagaruose, Radziuciuose, Lumbiuose, Bubeliuose, Skarkiškiuose, Klevuose, Ramoniškėse, Dusnyčioje, Burbiškiuose, Vidugiriuose, Aradninkuose, Punske, Galiniuose, Vaitakiemy, Seinuose Ramonuose. Iš viso 15 mokyklų su 657 mokiniai.

O reikia prisimint, kad tai kalbama apie 1919 metus, kada Lietuvoje buvo maža inteligentų ir kitose apskrityse buvo tik kelios mokyklos arba visai jų nebuvo. Tuo laiku tik Seinų artimoj apylinkėje jų buvo 15 su 657 mokiniais.

8. Del demarkacijos linijos slankiojimo ir lenkų nuolatinių puldinėjimų sustojo veikusios lietuvių pradžios mokyklos visoj pafrontėj, kaip aukštakalnių, Vieštarų, Akmenių, Kučiunų, Pazapsių, Spiegiškių, Padublių, Lipliunų ir daug kitų.

Lenkai smurtu ir ginklais pagrobę Seinų, Punsko kraštą ir laikydami jį kaip okupantai stengiasi įkalbėt pasauliui, kad toji sritis esanti grynai lenkiška —todel butinai turinti Lenkijai priklausyt. Kad ne lenkams, bet Lietuvai visiškai priklauso okupuotasis Suvalkijos kraštas, rodo žemiau duodamoji gyventojų statistika tautybės kad ši statistika yra padaryta labai sąžiningai. — M. Vilnius.

—o—

AR INDIJA LAIMĖS NEPRIKLAUSOMYBĘ?

Anglijos valdžia suareštavo Indijos vadą Gandhi, kaipo vienintėlį tos tautos vadą, vedantį kovą už Indijos nepriklausomybę ramiu budu—skelbia Sailendra Ghose Indijos nacionalistų reprezentantas New Yorke per Suvienytą Spaudą. "Dabar Gandhi yra jau palaidotas, ir 90 nuošimčių jo pagelbininkų yra areštuoti ir ištremti. Tie nacionalistai, kurie tiki į spėką, stos frontan, kame įvyks susirėmimai, vienok anglai mano, kad jų paiegos, jų kariuomenė lengvai apgalės sukilėlius."

Reguliarė Anglijos Indijos kariuomenė skaitoma iki 225,000 ir 59,820 privatiškų kareivių, 6,700 oficierių, 158,063 Indijos privatiškų kareivių su 72 oficieriais — cituoja Ghose. "Paskutiniu laiku dar 59,000 Anglijos kareivių pasiųsta Indijon. Ten randasi taipg 100,000 apginkluotos Anglijos policijos, ir jeigu Anglija paskelbtų ant savo rezidencijų konskripciją, tai dar sudarytų apie 100,000 viršaus. Tai yra maksimalė skaitlinė, ant kurios pajiegos Anglija remiasi. Tos kariaunos yra puikiai išlavintos ir apginkluotos."

"Ant Antros pusės stovi Indijos nacionalistai, remiami liaudies pastangomis kovoje už laisvę; šis judėjimas yra taip didelis, kuris lyginasi su bile tautų buvusiais revoliucijiniais žygiais. Šiandien Indijos spėkos yra desorganizuotos ir nuginkluotos. Bet nėra užtikrinimo, kad taip bus rytoj."

Areštavimas Gandhi prives prie streikų judėjimo, ir galų gale bus paskelbtas generalis streikas visoje Indijoje. Anglija nenorės savo biznio prarast, ji stengsis streikus paiega sulaužyt. Bet žmonės čia nestovės ranaks susiėmę. Čia yra taškas, kur jie pasipriešins, jie organizuosis patys, vartos ginklus ir prievartą — sako Ghose.

Kuomet Ghose buvo paklaustas, iš kur jie tikisi gaut ginklų. Jis akimirksny atsakė — tiesiog iš anglų. Jie turi pakankamai ginklų Indijoje...

Anglų Darbo Partija nenori duot indams nepriklausomybę taip lyginai kaip ir kitos partijos—tai duona ir sviestas jiems čia—sako Ghose. Anglų naminis marketas sunaudoja tiktai 35% savo darbo produktų, likusieji eksportuojama. Užtai anglai ir naikina Indijos sodžiaus pramonę, kad galėtų jos vietoje saviške verstis. Bet visgi delto Anglija per pastaruosius aštuonius metus prarado veik pusę savo audinyčių pramonės Indijoje. Žmonės pradėjo atjaust savo galią ir jie yra pasirengę iškovot sau nepriklausomybę."

—o—

S. L. A. Pildomosios Tarybos Rinkimų Daviniai

"Tėvynės" No. 21-me telpa pilnas ir galutinas raportas S. L.A. Pildomosios Tarybos rinkimų. Kiek nuodugniau pažvelgus į šiuos rinkimų davinius, tenka pasidžiaugt SLA. narių augančiu susidomėjimu organizacijos svarbiausiais reikalais. Kas gili but svarbesnio organizacijos gyvenime už tinkamų ir pilnai kompetentiškų organizacijai viršininkų išrinkimą?! Kuomet organizacijos priešaky stovi pilnai kompetentiški žmonės, tad ir organizacijai saugumas visais žvilgsniais pilniausiai užtikrintas...

SLA. narių susidomėjimas Pildomosios Tarybos rinkimais gražų šuolį padarė pirmyn pastarųjų dviejų metų laikotarpiu. 1928 m. Pildomosios Tarybos rinkimuose dalyvavo 8,516 narių iš apie 19,000 turėjusių teisę balsuot. Kuopų balsavo iš viso 201. Šiais rinkimais apie iš 21,000 turinčių teisę balsuot narių rinkimuose dalyvavo 10,779 nariai. Pridėjus nepriskaitytus SLA. 239 kuopos balsus, kuri davė po 9 balsus dabartinės Pildomosios Tarybos sąrašo kandidatams, tai viso narių balsavo 10,788. Vadinasi, galinčių balsuot narių skaitlius padidėjo apie pora tukstančių, o balsuotojai padidėjo 2,272. Aiškiau sakant, šiuose rinkimuose dalyvavo didesnė pusė visų SLA. narių, ko niekuomet Susivienijimo istorijoj nebuvo. Taip pat šiuose rinkimuose dalyvavo 327 kuopos iš 3771 laike rinkimų galėjusių balsuot kuopų. Sulyginus net su praeitomis nominacijomis, didelė pažanga padaryta. Nominacijose nedalyvavo 90 kuopų iš tuo metu buvusiu 369 kuopų, kuomet rinkimuose nedalyvavo tik 44 kuopos...

Šiais SLA. Pildomosios Tarybos rinkimais galima tik pasidžiaugt. Jie parodo ne vien augantį SLA. nariuose susidomėjimą svarbiaisiais Susivienijimo reikalais, bet kartu parodo ir auganti SLA. narių sveiką nusistatymą linkui Susivienijimo ateities. Susivienijimas yra SLA. narių nuosavybe ir jis privalo tarnaut tik SLA. narių reikalams, o ne partijų užmačioms.

—o—

ŽMOGUS TURI KUR-NORS KREIPTI...

Žmogus turi kur-nors kreipti
Savo protą ir mintis:
Ar į gerą, ar į blogą
Visuomet palinksta jis.
Jei palinkęs bus į gerą,
Bloga saugosis pažint,
Jei palinkęs bus į blogą,
Gerą stengsis panaikint.
Bet nekrypstant jokion pusėn
Jis negal ilgai stovėt:
Ar po dešinei, ar kairei
Tur pasukęs nugarmėt.

J. Naruševičius

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

KAS YRA ELEKTRINĖ SRIOVĖ?

Tai elektronų sriautas, smarkiai bėgantis per vielą kaipo žmonių nepaliaujamas ėjimas. Elektronų skaičius yra nustebinamai didelis. Per paprastos elektrinės 60 voltų lempos siulelį tiek daug elektronų prieina kas sekundą, kad jei visi New Yorko gyventojai butų pastatyti juos suskaityt ir jei jie skaitytų du kas sekundą be perstojimo dienomis ir naktimis laike dešimt tukstančių metų, dar paliktų keletas suskaitymui.

AR ELEKTRONAI TIKRAI EINA PER VIELĄ, KADA ELEKTRINĖ SRIOVĖ TEKA JOJE.

Taip. Jeigu pompuosit vandenį į pilno vamzdžio vieną galą, vanduo tuojau išbėgs iš kitos pusės. Lygiai taip su elektronais. Iš pradžių viela yra pilna elektronų. Jie visai nejuda; kiekvienas buna arti savo ypatingo atomo. Paskui pompuojant daugiau elektronų į vieną vielos galą su dinamo elektrine mašina. Elektronai umai išbėga iš kito galo, lygiai kaip tas vanduo darė iš to vamzdžio.

KAIP GAUNAM ELEKTRĄ?

Kas tiktai atskirt elektronus iš jų vietos atomų vidury ir pasiųs juos aplinkui atskirai nuo vienas kito, duoda mums elektrą. Pavyzdžiui, baterija atskiria elektronus per chemišką reakciją ir sukrauna juos ant vieno baterijos šarvo, taip kad jie gali but priversti nubėgt per vieną dratą ir atgal į kitą šarvą.

KOKS SKIRTUMAS TARPE POZITYVĖS IR NEGATYVĖS ELEKTROS?

Priklauso nuo to ar kalbama apie užprovas ar srioves. Pozityvės užprovos paeina nuo per maža elektronų ir negatyvės užprovos nuo per daug elektronų vės rankas susiėmę. Čai yra elektronų sriautas tekantis iš cinkuoto celės pravado per visą į angliadarinį elektros pravadą. Šioji sriovė vieloje gali but nukreipta į atbulą pusę per pakeitimą jos susijungimų su cėle. Nėra nė pozityvės nė negatyvės sriovės.

KOKS SKIRTUMAS TARP PASIKEIČIANČIOS SRIOVĖS IR TIESIOGINĖS SRIOVĖS?

Tiesioginėje sriovėje elektronų sriautas eina nepaliaujamai į vieną linkmę per vielą. Pasikeičiančioje sriovėje jis pirma eina į vieną linkmę, paskui į kitą. Paprastai vartojamoje pasikeičiančioje sriovėje elektronų sriautų linkmė pasikeičia šešiasdešimt kartų kas sekundą.

KAS YRA ELEKTRINĖ KIBIRKŠTIS?

Kada labai daug elektronų susikrauna vienon vieton, jie gali staiga nušokt į kokį kitą daiktą, kurs randasi arti. Tas padaro elektrinę kibirkštį. Ji yra susidedanti iš bilijonų elektronų šokančių nuo vienos vietos į kitą.

KAS YRA ŽAIBAS?

Vientik labai didelė ir galinga elektros kibirkštis. Kaip kada audrose labai daug elektronų susirenka, į kruvą ant debesių. Elektronų susikimšimas tenais tampa baisus. Galų gale elektronai nušoka į žemę arba į kitą debesį iir pabėga.

KAS PADARO GRIAUSMO TRENKSMĄ.

Kada elektronai peršoka kaipo žaibo žybterėjimas, jie įkaitina orą labai karštai kada jie eina pro šalį. Tas karštas oras netiktai išsiskėčia, paskui staiga vėl susitraukia. Tas padaro tokį garsą, tokiu pat budu kaip ir sprogimas.

KAS PADARO ELEKTRINĖS KIBIRKŠTIS KADA GLOSTAI KATĘ?

Tai tas, kurs buvo vadinamas statiška elektra. Tai toks atsitikimas: elektronų daugybė tampa atskirti per kirčius nuo atomų, kuriems jie priklauso ir susirenka šian ir ten grupėse. Kartais yra jųjų tiek daug, kad jie šoka tarp katės kailio ir rankos ir padaro mažas kibirkštėles.

KODEL VIELOS VARTOJAMOS ELEKTROS NEŠIMUI?

Užtai, kad viela palaiko elektros sriovę kruvon, kada labai mažai jų paklysta. Elektra eina toliau vieloje lygiai kaip galima pompuot vandens sriovę toliau vamzdyje negu kad vien išleistum į orą kaip ugniagesių mašina daro.

KODEL IZIOLIAVIMO DANGTIS UŽDĖTAS ANT ELEKTRINIŲ VIELŲ?

Kad neleistų elektronus išeit arba neduotų kam sutrenkimą arba nedarytų kokios kitos rušies nuostolių. Medžiaga iš kurios daro izioliavimą —paprastai iš gumo — neleis elektronus pereit. Del tos pačios priežasties elektrinės vielos paprastai paremtos ant stiklinių buožių, pridurtų prie kuolų. Elektronai negali pereit per stiklą.

KAS PADARO TRUMPĄ APLINKBĖGĮ?

Daugiausia elektrinės vielos susideda iš dviejų dalių: vieną elektronams įeit, gi kitą jiems sugrįžt. Jei izioliavimas nusilpnėja, taip, kad dvi metalinės vielos susiduria, elektronai pašoka greitai nuo vienos į kitą, kaip kada taip smarkiai, kad visa viela sudega.

KODEL VARIS VARTOJAMAS ELEKTRINĖM VIELOM, VIETOJ GELEŽIES AR KITOKIO — PIGESNIO METALO?

Užtai, kad varis neša elektronų sriovę su mažiau priešinimosi. Varinė viela neša apie šešis kartus daugiau sriovės negu geležinė to pačio dydžio. Sidabras ir aluminas, yra vienintėliai metalai, kurie neša srioves taip lengvai kaip varis.

KAS GREIČIAU KELIAUJA ŠVIESA AR ELEKTRA?

Šviesa keliauja greičiau; yra tai greičiausias daiktas visame pasaulyje. Elektros greitumas priklauso nuo to ant kurio ji keliauja. Gali eit daug tukstančių mylių į sekundą, bet niekuomet nepasiekia 186,284 mylias į sekundą, kurs yra šviesos greitumas.

KODEL PAUKŠTIS GALI STOVĖT ANT VIETOS BE JOKIO SUSITRENKIMO?

Kad ir butų viela gyvas paukštis nebutų užgautas, užtai kad jis paliečia tiktai vieną vielą. Nepadaryta jokio elektrikinio aplinkbėgio. Kad gavus sutrenkimą reikia arba paliest abidvi vielas kartu arba reikia paliest vieną kaip gatveakrio vielą ir sykiu paliest žemė ar ką nors kitą, sujungtą su jaja.

Lenkai Persekioja Lietuvos Ukininkus

Lenkai ne tik kliudo pareit per administracijos liniją žemės dirbt, bet dabar ir perėjusius persekioja, suiminėja. Šiomis dienomis lenkai suėmė Alytaus apskrities Kasčiunų kaimo gyventoją Karolį Jakavonį, nuvykusį į Puvaičių kaimą (vos tik už administracijos linijos), ir nusivarė į Gardiną. Ten tardė, klausdami įvairiausius klausimus ir vadindami jį šnipu. Tardymo metu Jakavonis buvo sumuštas, bet, nieko nepatyrę lenkai jį paleido. Jakavonis buvo suimtas vien todel, kad jis pravardžiuojamas "Varna." Lenkų žvalgybininkai manė, kad tai esąs šnipo slapyvardis. Jakavoniui dabar vėl jau leista eit per sieną.

Kaunas. V. 15. Elta.—Betrukdydami Lietuvos piliečiams pereit administracijos liniją ukio darbų dirbt, lenkai priėjo pre to, kad net nepildo tų pasižadėjimų, kuriuos padaro tarpusavy su Lietuvos administracijos linijos sargybiniais. Seinų rajone lenkai patys nustatė valandas, kuriomis atvyks pereinančių gyventojų leidimų regisrtuot. Tačiau gegužės 13 d. lenkai visai neatvyko ir ukininkai, praukę visą dieną, vakare grįžo, administracijos linijos neperėję.

Paskutiniu laiku lenkai suiminėja ne tik paskirus lietuvius, bet kartu ir su atvarytais į ganyklas gyvuliais. Šiomis dienomis jie suėmė Antaną Paškevičių ir gyvulius, kuriuos jis atsivarė į savo žemę okupuotoj Lietuvoj. Ilgą laiką palaikę ir nepaaiškinę, kodel suėmė, lenkai Paškevičių ir jo gyvulius paleido.

Jonui Žukauskui iš Barisuvos kaimo, Seinų apskr., lenkai uždraudė varyt gyvulius per savo lauką, kas pirmiau jam buvo leidžiama. Varymui lenkai nurodė kelią Galinių kordone, kuris yra nuo Žukausko žemės už dviejų kilometrų.

ATOSTOGAUTI-LIETUVOJ

Skandinavų — Amerikos Linija

Asmeniškai vadovaujama
— per —
KUN. G. M. ČĖSNĄ
EKSKURSIJA
Birželio 14 Dieną
Laivu
"UNITED STATES"
LIETUVON
— Per —
KLAIPĖDĄ
Smagiausia — Patogiausia Kelionė

DLK Vytautas Didysis (1430—1930)

OFICIALINĖ LIETUVIŲ VYČIŲ
EKSKURSIJA
Liepos 5-tą Dieną
Laivu
FREDERIK VIII
LIETUVON
— Per —
KLAIPĖDĄ
Visas Kelias Vandeniu iki Klaipėdos

LAIKO NEDAUG! RUOŠKITĖS!

Del visų informacijų kreipkitės pas jusų agentą arba į

SKANDINAVIAN AMERICAN LINE
27 Whitehall Street — New York City

Vietos žinios

D.L.K.VYTAUTO 500 METŲ SUKAKTUVIŲ PAMINĖJIMAS

Gegužės 30-tą dieną, aštuonios lietuvių draugijos surengė lietuvių dieną, Fairgrouds, Greendale, šalia Worcester, Mass. Didelė minia lietuvių iš Worcesterio, Bostono ir kitų Naujos Anglijos miestų atvyko į išvažiavimo vietą imt dalyvumą iškilmėse D. L. K. Vytauto 500 metų mirties paminėjimui. Majoras Povilas Žadeikis, Lietuvos Generalinis Konsulas iš New Yorko ir miesto majoras M. O'Hara buvo garbės svečiai. Vartai atsidarė nuo dešimtos valandos vakaro ir suvažiavimas neišsiskirstė pakol nesutemė. Programa prasidėjo anksti po pietu su sportu vadovaujant Jonui Stepšiui ir Jonui Emkui. "Baseball" lošime Lietuvių Ukėsų Kliubo sportininkai supliekė bostoniečius. Bėgimo lenktynėse laimėjo Jonas Čenis, ir Adolfas Čėsna. Per visą dieną tęsėsi šokiai. Jono Dirvelio orkestra grajino labai puikius šokius.

Majoras P. Žadeikis atvyko į Worcesterį po pietų, tai komisija susidedanti iš dr. P. Puskunigio, dr. J. Landžiaus, Adv. Ig. Barkus, J. Janušionio, Jono Dvarecko ir A. Dailydos nuvyko į stotį pasitikt gerbiamą svečią ir palydėjo automobiliuose iki išvažiavimo vietos. Tuomet įvyko prakalbos. Dr. P. Puskunigis perstatė kalbėtojus. Kalbėjo miesto majoras M. O'Hara, generalinis konsulas P. Žadeikis, dr. J. Landžius ir adv. Ignas Barkus. Atidarymas D. L.K.Vytauto 500 metų sukaktuvių įvyko prie Aušrelės ir iš Bostono Gabijos choru, kuriedu sudainavo Lietuvos ir Amerikos hymnus ir kitas tam parengimui pritaikytas daineles, vadovaujant Jonui Dirveliui. Labai puikiai pavyko.

Vakare įvyko bankietas pagerbimui Lietuvos Generalinio Konsulo P. Žadeikio, Warren viešbutyje. Apie 40 žymių svečių ir worcesteriečių atsilankė. Po bankieto generalinis konsulas P. Žadeikis išvyko traukinių į New Yorką.

Surengimui šių iškilmių prisidėjo Lietuvių Ukėsų Kliubas, Šv. Kazmiero draugija, Šv. Jurgio draugija, S.L.A. 318 kuopa, Aušrelės draugija, Birutės drja, S.L.A. 358 kuopa ir Tėvynės Mylėtojų dr-jos 50-ta kuopa. **R.**

WORCESTERIO DISTRIKTAS PADIDĖJO 30,174

Dešimt metų laiko bėgyje, Worcesterio federalis cenzos distriktas padidėjo 30,174 gyventojais. Dešimt metų atgal šiame pačiame distrikte suskaityta 226,192, gi šiemet 256,366. Į distriktą įeina Auburn, Blackstone, Grafton, Mendon, Milford, Millbury, Millville, Northboro, Northbridge, Shrewsbury, Southboro, Upton, Uxbridge, Westboro ir Worcester.

WORCESTERY DIDELIS KARŠTIS

Nuo pradžios savaitės žmonės kenčia dideliame karštyje, nuo 86 iki 90 laipsnių. Ant saulės termometras rodo 192 laipsnius. Vienok, nors karštis neperstoja, yra šiek tiek vėjo, tai žmonėms tas palengvina. Nakčia atšala iki 63 laipsnių. Keletą žmonių perblokšti nuo karščio tarp kurių ir vienas lietuvis Kazys Bolionis, 44 metų nuo 56 Lafayette gatvės. Jisai dirbo anglių kompanijos kieme, kada apalpo. Policijos daktaras atgaivino lietuvį ir paskui nuvežė į namus. Žmonės laukia griausmų penktadienį kada tikimąsi oras atšals.

MIRĖ VINCENTAS GINKUS

Vincentas Ginkus, 22 metų jaunuolis, mirė Memorial ligoninėje Manchester, Conn., kur buvo nuvežtas po apsivertimo automobiliaus kada gryžo iš Worcesterio į New Yorką su dviem draugais. Sunkiai kentėjęs per visą savaitę persiskyrė su pasauliu pirmadienio rytą. Palieka savo tėvus Vincentą ir Ievą Ginkus, tris brolius Juozą, Alfonsą ir Pranciškų; vieną seserį Marijoną, varg. J. Žemaičio žmoną. Laidotuvės įvyko ketvirtadienio rytą iš namų, 10 Ellsworth gatvės į Šv. Kazimiero bažnyčią kur įvyko gėdulingos mišios prie trijų altorių. Juozas K. Žemaitis ir Adomas Kilinskas, lietuvių parapijų vargonininkai buvo solistai, taipgi ir giedojo Šv. Kazimiero choras. Kazys Klimavičius iš Pittston, Pa., Vincas Čaplis iš New Yorko, Kazys Lekeckas, Antanas Ališauskas, Juozas Oklaitis ir Theodore Hayes nešė karstą. Palainotas Šv. Jono kapinėse.

PIJAUS ANTANAVIČIAUS LAIDOTUVĖS

Pijus Antanavičius, 42 metų mirė penktadienį. Iš priežasties jo mirties suimtas Karolis Maleckas, uo 38 Harrison gatvės. Juodu buvo susiginčinę apie degtinės kainą, tai Maleckas spyrė jam į pilvą. Antanavičiui padaryta operacija trečiadienį. Jisai pareiškė apie įvykį kada jo padėtis buvo pavojinga, tai policija suėmė Malecką. Laidotuvės įvyko pirmadienio rytą bažnytinėmis apeigomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Palaidotas Notre Dame kapinėse.

BERNARDAS J. BAUBLYS MIRĖ

Bernardas J. Baublys, Martyno ir Marijoos Baublių sunus mirė trečiadienį. Apart savo tėvų palieka brolį advokatą Praną J. Baublį. Laidotuvės įvyks šeštadienio rytą bažnytinėmis apeigomis Aušros Vartų bažnyčioje, 9-tą valandą.

PRINCETON'O LIETUVIS MIRĖ

Juozas Kasparas, Senas Princetono gyventojas ir ukininkas mirė pirmadienį, po ilgos sunkios ligos. Palieka savo žmoną Marę Kasperienę; tris sunus, Joną, Edvardą ir Vincą; ir vieną dukterį Alisę. Laidotuvės įvyko antradienio rytą 9 val. bažnytinėmis apeigomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Palaidotas Notre Dame kapinėse.

VIETINIS ADVOKATAS PAKEITĖ ADRESĄ

Advokatas Ignas Barkus, kurio ofisas buvo po numeriu 725 Slater budinke dabar persikraustė į parankesnę vietą. Jo ofisas bus sykiu su kitu advokatu Samuel Waxler, tame pačiame budinke prie Main gatvės, bet po numeriu 328 Slater budinke. Jo naujas telefonas—Park 6587. Worcesterio lietuviai turėtų daugiau remt savo profesionalus advokatus ir gydytojus, vietoj, kad eit pas svetimtaučius, kurie dažniausia tik išnaudoja ir susuka visuose reikaluose.

SUPARALIŽIUOTI NUO "MUNŠAINO" NESVEIKSTA

Kaip ir kitose šios šalies dalyse taip ir Worcestery siaučia imbierinio "munšaino" paralyžius nuo kelių mėnesių. Sekmadienį jau dvi aukos numirė, gi dar 33 serga ligoninėje. Liga labai ilga ir ligoniai nedaro greito progreso. Worcesterio miestui paralyžiaus ligonių gydymui jau išleista $5,678. Kasdien išleidžiama $140.25 "munšaino" parblokštiems žmonėms. Visi apart trijų ar keturių, negali apmokėt už gydymą, tai valstybė ir miestas turi juos šelpt. Reiškia, žmonės neša visą naštą.

SUŽEISTAS VYRAS REIKALAUJA PERSKYROS

Juozas Babrauskas, worcesterietis, kuris buvo nugabentas į miesto ligoninę velykų sekmadieny, iš priežasties apdeginimo karštu vandeniu, kurį užpylė ant jo jo žmona, dabar paduotas teisman reikalavimas perskyro nuo Felicės Babrauskienės — worcesterietės.

Judviejų sutuoktuvės įvyko šiame mieste, vasario 10 dieną, 1925 metais. Vyras yra kaltinamas žiaurume ir norima įkalint už jų trimetę dukrelę. Adv. Ben. Mendelson yra jo apgynėjas.

Draugijų Parengimai

PUSMETINIS SUSIRINKIMAS

Švento Jurgio draugija laikys pusmetinį susirinkimą šeštadienio vakarą, birželio 7-tą dieną, lygiai septintą valandą vakare. Susirinkimas bus laikomas Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Malonėkit kuo skaitlingiausiai atsilankyt, nes bus labai daug svarbių reikalų apkalbėt. Reikia dar primint, jogei šios draugijos metinis piknikas įvyks birželio 29-tą dieną, Bieliausko ukės miške, tarp Oxford ir Webster, Mass. Taigi visi nariai rupinasi ir darbuojasi, kad viršminėtas metinis išvažiavimas kuo puikiausiai pasisektų.

GRAŽUMAS — PATOGUMAS— EKONOMIJA

DODGE ŠEŠIŲ — ir — DODGE AŠTUONIŲ

TURIME UŽ GARBĘ PRANEŠT, KAD MES ESAM ĮGALIOTI PARDUOT NAUJAUSIUS IR GERIAUSIUS

Dodge ir Plymouth Automobilius ir Dodge Trukus

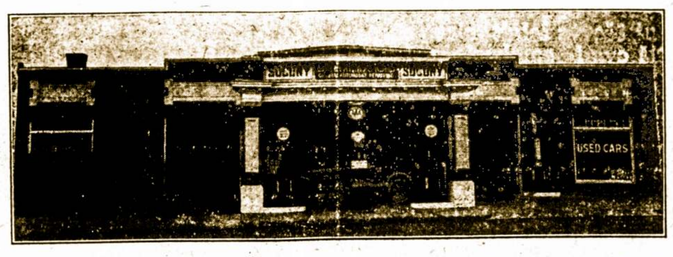

Mes širdingai kviečiame atsilankyt į musų naują departamentą, kuris randasi po numeriu 8 LAFAYETTE STREET, kur rasit pilną pasirinkimą automobilių ir trukų su nuolatiniu patarnavimu.

Taipgi Mes Turime ir Vartotų Automobilių Del Pardavimo
Taisom Visokios Rušies Automobilius

IŠPLOVIMAS RADIATORIŲ — MUSŲ SPECIALIŠKUMAS

LIETUVNINKAS & KULIS GARAGE

CORNER of HARDING and LAFAYETTE ST.

TELEPHONE PARK 7089

Mes Išmokinam Naujų Automobilių Pirkėjus Važiuot ir Gaut Leidimus

RIALTO TEATRE

Milton Sills, gerai žinomas artistas judomuose paveiksluose tapo ištyrinėtoju filmoms. Paskutiniame paveiksle, "First National" kompanijos "Love and the Devil" (Meilė ir Šetonas), jisai vaidina anglo grafo rolę. Grafas ieško naujų prietikių tamsiausioje Afrikos dalyje ir paskui atranda romanso Venecijos kanaluose. Šis veikalas bus rodomas Rialto teatre, sekmadienį, birželio aštuntą dieną. Milton Sills pirmą kartą vaidina toką rolę ir sakoma, jogei jis perstatė nepaprastame pobudyje. Tai didžiausia sensacija nuo perstatymo "The Barker" veikalo.

Neretai rodoma tokio gabaus ir gyvo talento kaip matoma veikale "The Fall of Eve", kuris bus rodomas toje pačioje programoje. Toje komedijoje vaidina iš viso aštuoni žmonės, kiekvienas iš jų yra žymus komedijantas. Paveikslas yra typiškas farsas, pilnas juokingų įvykių. Patsy Ruth Miller, kuri visur vaidina lengvų komedijų roles kuopuikiausia, atlieka svarbiausią rolę, išmintingos ir gabios mašinistės, kuri žino kaip apsieit su savo vaikinais.

Pirkit Namus—Farmas!

DIDELĖ UKĖ, SO. BARRE, MASS.

Savininkas sutiktų parduot arba išrandavot už labai pigią kainą. Yra 100 akerų žemės, geras namas ir tvartas. Kreipkitės:

M. ČIVINSKAS,
340 Harding St. Worcester, Mass.
Tel. C. 4156

Parsiduoda gražus namas vienai šeimynai iš šešių didelių kambarių. Taipgi yra tvartas, vištininkas, vienas akeris žemės ir gražios apielinkės, ant Worcesterio Leicesterio kelio, kelios minutės iki katų ir autobusų. Jei kas norėtų parduosim sykiu ir visus rakandus. Parduodame sutvarkyt nuosavybes..

Pašaukit Cedar 3786—J

Parsiduoda Shrewsbury, Masss.—(93 South Quinsigamond Ave.) moderniškas 6-šių kambarių namas su verandomis, centraliniu šildymu, dirbtuve, vištininku, 9,000 pėdų žemės. Labai tinkamas namas vidutinei šeimynai. Kreipkitės: 4 Wall gatvės—Tel. Park 3699.

DEL IŠNUOMAVIMO

Keturių kambarių tenementas, puikiame padėjime, po numeriu 80 Lafayette gatvės. Namas su visais geriausiais patogumais. Pašaukit Mr. Chase telefonu Park 7717 arba Maple 5697.

Keturių kambarių tenementas su maudynėm, elektra ir gesu arti Kelley aikštės. Tel. Park 4482 arba Cedar 1803 W.

PAIEŠKOJIMAI

Norju susipažint su našle ar mergina tarp 35—45 metų, turtinga ar beturte, kuri dorai gyvena ir negirtuokliauja, malonėkit parašyt. Atsakymą duosiu kiekvienai su pilna informacija. A. Vargdienis, BOX 262, Cherry Valley, Mass.

Vienintėlis Lietuvis

Radio Taisytojas — Specialistas

Turi Septynių Metų Prityrimo. Jis gali bile sugedusį radio sutaisyt, pagerint jo balsą ir naujai nupirktą radio įrengt sulig naujausių reikalavimų. Visais Radio reikalais kreipkitės:—

Amerikos Lietuvis
11 Vernon St. Worcester, Mass.
PARK 5318

HOLLAND-AMERICA LINE
STATENDAM

ROTTERDAM — VOLENDAM
N. AMSTERDAM ir VEENDEM
yra populiariški tos linijos laivai
Tiesus trumpas kelias per Rotterdam'ą į ir iš visų dalių
Lietuvos
Laivai kas savaitę
Nepalyginami patogumai
Rezervavimui ir informacijų delei rašyk bile vienam agentui, arba:
HOLLAND AMERICA LINE
89 State Street, Boston

Ofisas:—Park 6587
Namai:—Maple 4964

Adv. I. J. Barkus
328 SLATER BLDG.
Worcester, Mass.

Worcester Auto School

Duodam privatiškas lekcijas ir rodymus kaip valdyt automobilių, taipgi suteikiam instrukcijas apie valstybės kelių įstatymus ir kaip reikia skaityt parašus važiuojantiems automobiliu ir ką jie reiškia. Mokinam važiuot automobiliuje, kurs turi dubultavą valdymą saugumui. Padedam išgaut leidimą. Mokestis prieinama.

JUOZAS KEBLINSKAS
Lietuvninkas ir Kulis Garage
8 Lafayette St.
Tel. Park 7089—Namų C. 5429-M

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare
(Rytais — Ligoninėje)
Tel. Park 5873

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Park 2470 Res. Maple 3133 W

The
Workmen's Circle
Co-Operative Bakery
Water ir Harrison Gatvių Kampas
IŠKEPA
Geriausią Kvietinę Ir Ruginę Duoną Ir Pyragaičius
Musų Kepykla Tai Hygieniškiausia Vieta Worcesterio Mieste
Užsimoka
Aplankyt Šią Kepyklą

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.

Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. Park 314 Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.
Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET
Gražus, Įdomus Paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

DUBELTAVAS PROGRAMAS
Sekmadienį Birželio 8-tą
Milton Sills veikale
"LOVE AND THE DEVIL"
Antras Paveikslas
"THE FALL OF EVE"
Vaidinant Patsy Ruth Miller ir Ford Sterling
Pathe Komedija

Pirmadienį, birželio 9-tą
"The MARRIAGE PLAYGROUND"
Vaidinant Mary Brian
Įvairus Trumpi Paveikslai

Ateikite Atvėst Į Rialto Teatrą
Prie Naujos Oro Šaldymo Sistemos

Komedija, Naujienos ir Paveikslai

STAYMAN'S
Didelis Centras Pasirinkimui Kepurių ir Kaklaraišių
STAYMAN'S
Kampas Front ir Trumbull Gatvių
Worcester, Mass.

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

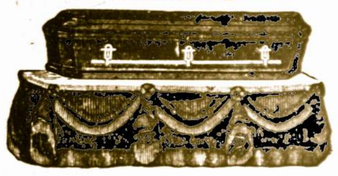

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.
Tel. Park 4156
340 Harding St. Worcester, Mass.

NAUJI COLUMBIA REKORDAI

Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

16162—F	(Gaspadinė Aną Dieną (Zanavykas	Pennsylvanijos Angliakasiai
16160—F	(Lazdijų Polka (Mylimo Polka	Mahanojaus Lietuviška Mainierių Orkestra
16165—F	(Dviejų Žodžių Polka (Lietuvos Kvietkos, Valcas	Worcesterio Liet. Orkestra
16167—F	(Lietuva Tėvynė Musų (Tykiai Nemunėlis Teka	Mikas Petrauskas Tenoras
16168—F	(Sharkės Kumštynės (Dalys: 1 ir 2	Mahanojaus Liet. Mainierių Orkestra
16163—F	(Storų Bobų, Polka (Butkiškių Polka	Pennsylvanijos Angliakasiai
16164—F	(Močiutės Mazurka (Kariška Daina	Mahanojaus Liet. Mainierių Orkestra
16161—F	(Valio Dalgele. (Geismai ir Svajonės	K. Menkeliuniutė ir F. Stankunas
16158—F	(Atneša Diedas Kukulių Viedrą. (Šią Naktelę Miego Nemiegojau.	Menkeliuniutė ir Stankunas
16159—F	(Linksmybės Polka (Lietuviško Kliubo Polka	Worcesterio Lietuviška Orkestra

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų, Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.